

ARGI-UNE IZPITXUAK

PRALLES Y MOJAS, BUENAS ALPROJAS

(29-V-94): Komentuen aldeko Otoitz-eguna)

—Ala esaten eban Zupiria zaarrak: Pralles y mojas, buenas alprojas.

—Nor zan Zupiria zaar ori?

—Errioxa'tik ardauek ekartzen ebillen begi-bakar bat zan Zupiria jaun ori. Zaartzaroan, etxe-aurrean egoten zan eguzkia artuten. Neguan, berriz, bi txapel eta bi blusa erabiltzen ebazan batera.

—Bera izango zan a, alproja galanta!

—Ori ba, bera zer zan, uraxe besteai eantsi. Errian ba egozan bi komentu: bat prailleana eta bestia mojeena. Goizean-goizik asiko ziran txiliñak jo ta ke. Lorik goxoe-nean esnatuko eben geure gixon au eta orixe aguantau ezin... Gañera, lanik gabeko alperrek omen ziran.

—Badagoz makiña bat pralle eta moja naikoa lan egin-da gero ara joanak. Bestela galdetu Ziortza'ko aita Patxi'ri.

—Munduan lana ba' dozu, zertara joan komentura?

—Kristautasunezko ekintzetan, kanpotik egiten dan lana bearrezkoa da; baña, ez da naikoa.

—Egon, egon, ia ondo ulertu dodan: Lan ori bearrezkoa da; baña ez da naikoa Zer esan nai dozu orregaz?

—Agertean egiten diran lanak, kanpotik ikusten diranak, egin eginbear dira; baña, lan oien espirituzko barruko emaitzak, beste alde batetik datoz...

—Erderaz esaten dan "A Dios rogando y con el mazo dando", ori al da?

—Orren antzeko: lanak emen eta emaitzak an.

—Nun, baña?

—Bakoitzaren baitan, bakoitzaren barrenean.

—Ez dozu oso garbi esaten.

—Kontakizun baten bidez argituko dautzut arazoa. Bazan erririk-erri mixioak emoten ibiltzen zan mixiolari bat.

—Zertzuk dira mixio onek?

—Errietako parroketan emoten ziran aste beteko sermoi eta itzaldiak ziran mixioak.

—Eta, zer gertatu jakon mixiolari orreri?

—Ba, egun batez, sermoia amaitu ta gero, gizon eldu bat etorri jakon, bizitza osoko garbitasunak egin nai ebazala, esaten. Oso damuturik etorren eta bere jokabide gaiztoetatik irteteko gogo bizian.

—Gogor emon eutson, e'?

—Bai, mixiolaria arriturik egoan. Onela esaten eban bere kolkorako: Nere berbak bai dabela indarra! Eta, arro-arro auxe galdetu eutson gizon damutari: —Zerk egin dautzu zirkin barruan, orrelako aldaketa izateko? —Ai, aita, zuk Olofernes! Olofernes! garraxi egin zendunean, biotzean zarratada aundi bat sentitu neban eta emen nozu zuri esker, aldeta oso bat egiteko asmoetan.

—Txo, txo, ori zorakeri bat besterik ez dok.

—Zorakeria izan edo ez izan, egia da, geuk esandako berba tentel batzuei esker, egiten dituela Jainkoa'k bere lanak biotzetan. "Aleari bere bizia, bere aztea eta elburura iristea, ori Jainkoa'k emoten dau eta ez alea ereinten dabena".

—Eta, onek zer ikusi dau pralle eta mojekin?

—Zenbaitzuk ikusi dabe, euren mixiolari-lana naikoa ez dala eta orregaitik igo dira Moises'ekin mendira.

—Entzun, txo, zu zoratuta zagoz ala neu zoratze-ko asmotan? Zer ikusi bear dau Moises'ek amen?

—Moises'en laguntzaille zan Josue beeko ibarrean burrukan ebillen artean, Moises bera ari zan otoitzean, besoak zabalik, Jainkoa'ren aurrean.

—Eta, zer?

—Moises'ek eskuak goruntz zituen bitartean, Josue'k irabazi eta nekatuta jeisten ebazenean, orduan, galdu.

—Eta, mojak Moises'en gana joan dira?

—Bai, mundu onetan naikoa lan eginda gero, askok otoiz-bidea aukeratu dabe... Eta eurok gure alde egunerok egiten ba'dabe; egin dezagun geuk ere euren alde urtean beingoz, beintzat, otoitz ori.

MUNDUKO FUTBOL TXAPELKETA

- Maradona etxera bota dabe "efedrina" artu daualako.
—Zer da "efedrina ori?"
—Sudurretako mukia, eta oien ingurukoak, legortzeko eta orrela arnasa erreztzeko da "efedrina". Estula danian artzen da.
—Bai, lenago be, drogak artuta ibilli zan Napoles'en egoanien. "Efedrina" k be izango dau drogaren antzen bat.
—Bai, FIFA'k debekatuta dauka droga lez. Baña, ez omen du indarrrik ematen.
—FIFA'k debekatzeko egingo dau zer-edo-zer.
—Arnasia erreztu eta gorputza bizitu. Dana dala, bedekatuta dagoanez, etxera bialdu dabe, naiz-eta berak drogarik ez dauala artu, esan. Gero gertatu da, bere sendagi-leak jakin barik, artu ebal sendabide ori.
—Okerrena da Argentinan ia eroe bat bezela darto abela. Oker egin ba'dau, okerkeri orregaitik ezin da gizon bat goratu...

- Eta Andres Escobar'eri gertatu jakona?
—Nor da Escobar?
—Colombia'ko eki poan erdian jokatzen ebana.
—Eta, zer gertatu jako?
—Ba, naiezta, bere portierian gola sartun dau. Gol ori dala-ta, Colombia'k galdu eta etxera...
—Orixe da suerte txarra izatea!
—Etxera joan da, amabi tiro emon deutsoez.
—Nola liteke?
—Dantza-leku batetik irteetan, gerturatu ei-jakon gizon-zeko bat, "zorionak golagaitik" esanaz. Bertan il zuten tiroka.
—Ori ez da gizabidea! Futbola ona da eta Munduko Txapelketa erriak alkartzeko egiten da.
—Alkarte ederra! Jendea zoratuta dagoela dirudi.
—Futbola askorentzat jainko-txiki biurtu da. Besterik ezean, berari eskeintzen diote bere izate guztia... Munduko alde aietan ba ziran aurren bizitza eskatzen eben jainkoak. Familikoek eramaten zituzten aurrak jainkoari eskeintzeko eta ondo gobernatuta gero, gizen-gizen egin da, apaizak bularra ebagi ondoren, biotza ateraten eutsen, bizirik oraindik, jainkoari aldara gañean eskeintzeko...
—Jainko berri dan Futbolari be bai?
—Ala dirudi.
—Futbola orrelan artzea, geiegizkoa da eta geiegizko guztiak dira txarrak.

—Nik uste dot, danok dogula geure barruan jainko baten bearra; Goiko Jaunaik ez danean, beeko jaunak aukeratzen doguz... Askorentzako, egarri ori asetzeko modu ustel bat da Futbola.

—Txo, futbola ez dok ustela!

—Ez, baña, ustelkeri asko egiten dira futbolaren inguruan, eta mundu onetan, guretzeko beste mundurik ez ba'da futbola baño, orduan ustelkeri utsa gertatuko da.

EGUNKARIA

- "Egunkaria"ri 75 milloi emango deutsoez urteero geure Agintariek.
—Eta ZER'eri zenbat?
—Txo, txo, geu eltxoak gara eta eurok arranoak.
—Bai, baña, orrek zer ikusi dau? Geuk be euskeraren alde jokatzen dogu, euskera errikoi jator baten alde. Eta, oiek besterik, zer?
—ZER'eri lagundu bearrean, zer egin badakite.
—Ez dautzut ulertzen bape.
—Oraingo beiak ez diraz eskuz eraizten eta jetxitzen, artarako makiña eta tramankulu berriak dagoz, errapeko titi-moko guztietan batera lan egiten dabenak.
—Eta, zer?
—Geuri makiñatxua palta.
—Erosi.
—Edonon ez dautsoe saltzen.
—Zergaitik ez?
—Tontu zara, ala? Atxe galanta eta Batua erabiltzen ez ba'do zu, ez daukazu errapera elzeko makiñarik; ezta eskuz egiterik be.
—Barkatu, barkatu. Gaur illun agertu da eguna eta ez daukot argirik asko buruan, baña entzunda neukon atxe ori Iraultza baten ikurriña zala...
—Ba, orixe: Danon diruak ez dirala danentzat banatzen.

BIBLIA EUSKERA BATUAN

- Danontzako serbituko daben Biblio Oso bat atara omen dabe euskara batuan.
—Danok oiek nortzuk dozak?

ALBISTEAK

- Katolikoak, Ebanjelistak eta danok.
- Ebanjelista onek Batukoak al dozak, ala?
- Ez dozak bereiziki artakoak, baña...
- Baña or dagozak soloan.
- Zer esan nai dau orrek?
- Baña asko dagoela Euskalerriko soroetan eta inkulturaziño gutxi.
- Inkulturatuko dozak beuren garaian...
- Gaur da gaurko garaia eta gaurko euskaldunek Jainkoaren Itza beuren izkuntzan maite dabe... Bakoitzak be-rean, edo bestela, Elizan, inkulturaziño arazoa Afrika'ko beltzentzat laga.

XV URTEKO LENDAKARI-EZA

- Jauregi sozialista jaunak esan dabenez, XV urte aue-tan ez dogu euskaldunok Lendakaririk izan.
- Lehendakirik, bai, Lendakaririk, ez.
- Bai, Lendakari berba Agirre'na omen da eta arentza-ko bakarrik.
- Eta, beste ondorengo guztiak zer dira ba?
- Lehendakari dira.
- Ori nor esan dau?
- Askok eta Jaurlaritzak be bai.
- Eta nor da Jaurlaritzak gauzak idazten erakusteko?
- Zergatik, ez?
- "Zapatero a tus zapatos". Ori ez da Jaurlaritzak baten lana.
- Mao'k egin eban Txina'n.
- Idazkera erreztu eta 20.000 itz-kiñuetatik 2.000'ra pasau. Ola gauzak errezteko, tira; baña, gauzak zailteko, ez.
- Baña, Jaurlaritzak Euskaltzaindiari emon dautsoz indar eta aalmen osoak eta berari bakarrik. Euskaltzaindiak be, orixe erakusten dau.
- Esan dautzut, Jaurlaritzaren lana ez dala Euskaltzaindiari, eta berari bakarrik, iñungo aalmenik ematea.
- Zergatik ez besterik ez ba'dago?
- Euskarazaintza be or dago Madril'eko eta Gazteiz'ko Jaurlaritzek onartua... Zergatik bereizkuntza onek?
- Errapaera eltzeko makiñatxurik ez dozuelako...
- Baña, ez zan ori oraingo arazoa, auxe baño: Zergatik esan dau Jauregi'k amabost urte onetan ez dogula Lendakaririk izan?
- Euren aitaren-etxea Madrid-en dagoelako; guria, berriz, Euskalerrian.
- Lendakaria, ordea, izan dogu eta zenbat lan egin daben Euskalerrian alde...
- Baña, ez España'ren alde. Euren aitaren-etxea Madrid eta España da; Euskalerria, berriz, morroien txabola bat besterik ez da...
- Or tarte orretan badago bete eziñezko osin-zulo aundi bat. Ori bete naiko dau Jauregi sozialista Lehendakari berriak.

EMAKUMEAK ABADETU

- Ingalaterra'n sekulako istilluak atera dabez emakumeak abadetzea dala-ta.
- Batzuek alde ere egin dabe beuren elizatik; baña, jende geienak onartu dabez emakume abade berriak.
- Bai, ala da. Baña, Aita Santuak ez dau ori esan.
- Zer esan dau, ba?
- Gizonak eta kito.
- Zergatik? Historian zear sekulan emakume abaderik izan ez dalako, ala?
- "Arrazoiak neuriak eta eurak naikoak" esan ba'leu bezela. Ori diño Ingalaterra'ren Eliza'ko zenbaitzuk.
- Bai, Jesus'ek be ama ez eban abadetu...
- Ez eban besterik palta, judeotar guztiak bere aurka ipintzeko. Gizona zan buru bai etxean, bai kalean, bai elizan, bai sinagogetan... Emakume bat Apostoluen artean imiñi ba'leu, orduan bai entzungo ebazala "kristonak"...
- Gizarte-giro orretatik atera zala Jesus'ek emakume abaderik nai ez izatea, ori ez a buru-bide zuzena...
- Aita Santuak esaten dau ez dala ori bakarrik; Eliza'ren historian zear ez da emakume-abaderik bat be ikusi, sekulan... Orrek agertzen dausku, ez ebalu Jainkoak nai emakumeak abaderatzerik...
- Batzuek diño ze, "gizakia" dala apaizgoa artzeko gaia eta ez "gizona" bakarrik. Eta alan, emakumea be, "gizakia" da...
- Dana dala, "Roma locuta, causa finita" esaten eben lenago; ez dakit, ordea, onenbesteko arazoa ote dan emakumeak abadetzea...
- OPUS'eko Jutta Burggrat, teologiaren erakusleak onela diño: "El hecho de unir el sacerdocio a la figura del varon pertenece al aspecto puramente sacramental..." (Vida Nueva, 11-VI-1994).
- Eta, ori zer da?
- "Dakixenak bakixela".
- Ez dautsot ezerbe entenditu.
- Ez neupe.

BARTOLO ARROPAIN'GO